

# РЕШЕНИЕ

№ 6037

гр. София, 14.10.2014 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12 състав**, в публично заседание на 15.09.2014 г. в следния състав:

**СЪДИЯ: Наталия Ангелова**

при участието на секретаря Цонка Вретенарова, като разгледа дело номер **6942** по описа за **2014** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК)- производство по оспорване на индивидуални административни актове, във връзка с чл. 13, ал.5 от Закона за социалното подпомагане (З.).

Делото е образувано по жалба с вх. № 94 ММ/ 51 от 07.07.2014 г. , подадена от г-жа М. Б. И. с ЕГН [ЕГН], лично и като законен представител на малолетната си дъщеря М. К. В. на 6 години, с ЕГН [ЕГН], срещу Заповед № ВП-0075 от 21.05.2014 г., на директора на Дирекция "Социално подпомагане" - В., със седалище С. , потвърдена с Решение № РД01-302 от 13.06.2014 г., на директора на Регионална дирекция за социално подпомагане С. - град (Р.).

Пред съда М. И. се представлява по пълномощие от г-жа В. Р., нейна майка, на основание чл. 32, т.2 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК) вр. чл. 18 от АПК. Жалбата се поддържа в съдебно заседание и в писмено становище изцяло като се твърди, че ответникът не е осигурил гарантираната от Държавата минимална социална помощ за месеците от януари до септември 2014 г. включително, с изключение на юли 2014г. , по която причина детето не е изпратено на училище. Жалбоподателките живеели без необходимите условия – за насъщни нужди като електричество, лекарства, хляб и други, издържали се само с доход от 35 лева, имали заеми, а от края на април бащата на М. починал. Заведено било дело за издръжка, но делото било прекратено поради смъртта му. Детето не е получило наследство, тъй като не разполагали със средства за пътуване до [населено място] за снабдяване с

удостоверение за наследници, необходимо за да бъде отпусната наследствена пенсия на детето в размер на 102 лв. след април 2014г., респективно да се установи наследствено имущество. Месечна помощ била отпусната за м. юни 2014г. при декларираните идентични обстоятелства. Оспорва твърдението на ответника, че не е осигурен достъп до жилището. Твърди, че е поискано да бъде уточнено от социалните работници кога желаят да посетят жилището за да им бъде отворено. Не е поставян въпрос за затруднение да се изготви социална анкета, органът не е уведомил какво точно иска да установи и кои точно правно-релевантни обстоятелства. Дадени били отговори на всички въпроси по социалната анкета. Г-жа М. И. била активно търсеща работа, регистрирана в бюро по труда и с непрекъсната регистрация, доказано с писмен документ. Счита че са потъпкани правата от служителите на дирекцията за социално подпомагане. Исква от съда да постанови отмяната на оспорената заповед.

Ответникът – директор на Дирекция “Социално подпомагане” – В., редовно призован се представлява от юрк. Л., оспорва жалбата като неоснователна и прави искане до съда за отхвърлянето ѝ. Твърди, че оспорващата категорично е отказала достъп до своето жилище при многократните посещения на социалния работник. Не ставало въпрос за ненамиране на адреса, а за категоричен отказ за допускане на социалните работници. По идентичен казус било произнесено решение на Върховен административен съд № 6888/17.12.2013г., което иска от съда да бъде съобразено в казуса по делото.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

С молба – декларация вх. № ВП 0075 от 30.04.2014 г., г-жа М. Б. И. е направила искане за отпускане на „месечна помощ по чл. 9 –за лекарства, хляб, сапун – жизненоважни –за м. април 2014г.“ Декларирала е следните обстоятелства: неомъжена, но има дете - М. К. В., която посещава държавно училище; не е съдила никого за издръжка; няма доходи освен 35 лв. месечни помощи по Закона за семейни помощи за деца; обитава S идеална част от гарсоньера, съсобствена, не притежава други имоти или движима собственост и не е прехвърляла такива, в това число срещу задължение за издръжка и гледане срещу задължение за издръжка и гледане; няма наложени санкции по Закона за данък върху доходите на физическите лица и регистрирана фирма; няма промяна в декларираните обстоятелства по молба декларация по чл. 9 за м. февруари и март 2014г. Под подписа на молбата - декларация се съдържа и ръкописно изявление, че съгласно Конституцията - чл. 5, ал.1 и ал.2, чл. 17, ал.3 и чл. 33, ал.1 и ал.2 , лицето има право да откаже посещение у дома. Съгласно чл. 16, ал.1 от закона за насърчаване на заетостта, няма решение за прекратяване в Бюро по труда, имам редовна регистрация.“

По административната преписка се съдържа уведомление от 12.05.2014г. по чл. 27, ал.3 и ал.4 от ППЗСП и констативен протокол от 16.05.2014г. В протокола е посочено, че на 12.05.2014г. в 16:10 ч. е посетен адреса на г-жа И., при което лицето не е намерено, а при явяването на г-жа И. заедно с майка ѝ на 16.05.2014г. в ДСП В., категорично е отказала да допусне социални работници в жилището си за извършване на социална анкета Същевременно в уведомлението е посочено, че на 12.05.2014 адресът на г-жа М. И. е посетен в различен час – 15: 45 часа, т.е. липсва яснота за точното време на посещението на адреса.

В хода на административното производство е изготвен Социален доклад – л. 23 от

делото, с № ВП-0075/30.04.2014г. В същия е прието, че г-жа И. е безработна с регистрация в Бюрото по труда от 20.01.2014г., имала е стара регистрация, която е прекратена и няма 6 месеца регистрация в Д. (Дирекция „Бюро по труда“). Посочени са обстоятелствата по констативния протокол от 16.05.2014г. както и извод, че лицето отказва достъп до жилището. Посочено е, че са извършени служебни справки в Агенцията по вписванията, ПАМДТ, НАП, ГРАО и НОИ, като всички останали обстоятелства – относно имуществено състояние и доходи са посочени идентично както декларираните, в това число за обитавано съсобствено жилище – гарсонiera.

Въз основа на молбата декларация и социалния доклад, с оспорената по делото Заповед № ВП-0075 / 21.05.2014г., издадена от директора на Дирекция „СП – В., е постановен отказ да се отпусне социална помощ по чл. 9 от ППЗСП за м. 04.2014г. по следните мотиви: „не отговаря на изискванията на чл. 10, ал. 1, т. 7 от ППЗСП и на условията на чл. 27, ал.2 във връзка с ал. 6 - лицето няма 6-месечна регистрация в БТ, и невъзможност за извършване на социална анкета в дома.“

Срещу заповедта са подадени две жалби от името на г-жа М. И. лично и в качеството ѝ на законен представител на малолетната ѝ дъщеря М. К. В.. Разгледани са като подадени от г-жа М. И. с Решение № РД – 01-302 / 13.06.2014г. на директора на Р. С. –град.

С решението жалбите са отхвърлени и е потвърдена Заповед № ВП-0075 / 21.05.2014г. Към жалбите е представена служебна бележка от Дирекция „Бюро по труда“, издадена към 21.05.2014г. л. 11 от делото, която е обсъдена и прието в решението, че доказва непрекъснатата регистрация от 28.02.2013г. до момента на издаването ѝ. Направен е извод, че макар и да е отпаднала едната предпоставка за отказ, заповедта не можело да бъде отменена, тъй като не е извършена социална анкета в дома на лицето по постоянен адрес, съгласно чл. 27 от ППЗСП.

Посоченото решение е издадено при условията на заместване от компетентен орган, предвид представената заповед № ЧР – 5 181 / 12.06.2014г. на изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане, за заместване на титуляра на длъжността за периода от 13.06.2014г. до 30.06.2014г., в който период е издадено решението при оспорването по административен ред.

Решението е връчено на 25.06.2014г., а жалбата до съда е с дата 07.07.2014г., т.е. в срока по чл. 149, ал.1 АПК.

Жалбите до съда са подадени идентично от г-жа М. И. лично и в качеството ѝ на законен представител на малолетната ѝ дъщеря М. К. В..

Съображения на съда по приложимото право:

Месечната социална помощ по чл.9 ППЗСП, се отпуска на лица и семейства, чийто доход за предходния месец е по-нисък от определен диференциран минимален доход. Въз основа на подадената молба-декларация по чл. 9 ППЗСП за отпускане на месечна социална помощ, е възникнало задължение на Държавата, чрез органите за социално подпомагане, да разгледа личното положение на г-жа И. и да установи, дали доходите ѝ са в размер, който ѝ позволява да задоволи основните жизнени потребности по смисъла на закона за нея и нейното дете, на което дължи издръжка. Това е така, тъй като Държавата има задължение да осигури подходящ жизнен стандарт, в случай, че лицата и семействата не разполагат с достатъчно средства, което задължение произтича от следното:

1. В чл. 51, ал. 1 от Конституцията е предвидено правото на социално подпомагане. К. съд е приел още в Решение № 21/1998г. по конституционно дело № 18 / 1997г., че "разпоредбата на чл. 51, ал. 1 от Конституцията прогласява като основно право на гражданите правото на обществено осигуряване и социално подпомагане, без да указва реда, начина, принципите и системата за неговото осъществяване и практическо прилагане. За реализиране на това по своята същност социално право трябва да се погрижи държавата. То е нейно задължение, което се предопределя и от преамбюла на Конституцията, където е обявена за "социална държава". Тъй като нормативният акт трябва да урежда основни обществени отношения във връзка с прилагането на прогласено от Конституцията основно право на гражданите, не може да има никакво съмнение, че този нормативен акт трябва да бъде закон."

Правото на социално подпомагане, като основно право на гражданите, е неотменимо, а предвиденият от законодателя ред по целесъобразност за упражняване на това право не следва да води до незачитането му, тъй като ще противоречи на Конституцията - на принципа за социална държава. В чл. 1 ал. 2, т. 1 от З. е прогласена целта за подпомагане на гражданите, които без помощта на друго не могат да задоволяват своите основни жизнени потребности, дефинирани в параграф 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби към З. така: "основни жизнени потребности" са достатъчно храна, облекло и жилище, съобразно социално-икономическото развитие на страната". Разпоредбата на чл. 9 от ППЗСП има за цел да допълни недостигащите месечни доходи до определен от закона гарантиран минимум и безспорно представлява изпълнение на позитивното задължение за държавата, произтичащо от чл. 51, ал. 1 от Конституцията, а прилагането ѝ следва да съответства на посочената цел в закона. Съгласно параграф 1, точка 10 от Допълнителните разпоредби на Закона за социалното подпомагане, „гарантиран минимален доход“ е нормативно определен размер средства, който се използва като база за определяне на социалната помощ, с цел осигуряване на минимален доход за задоволяване на основни жизнени потребности на лицата, съобразно тяхната възраст, семейно положение, здравословно и имуществено състояние, трудова и учебна заетост. Г. минимален доход, определен от Министерския съвет, служи за база за определяне на социалните помощи, съгласно чл. 12, ал. 3 от З.. Диференцираният доход, в зависимост от който се преценява правото на месечна социална помощ, за различните категории лица е предвиден по чл. 9, ал. 3 от ППЗСП. Съгласно чл. 9, ал. 5 ППЗСП, размерът на месечната помощ се определя като разлика между диференцирания минимален доход или сумата от диференцираните минимални доходи и доходите на лицата или семействата от предходния месец.

2. От правото на ЕС произтича, че правото на социално подпомагане е неразривно свързано със задължението на държавите-членки за осигуряването на един минимален социален доход, представляващ по своята същност необходимите средства за живот, съвместими с човешкото достойнство. Социалната политика представлява област на споделена компетентност между Европейския Съюз и държавите-членки, съгласно чл. 4, параграф 2, буква б) от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Съгласно чл. 153, параграф 1, букви в) и и) от ДФЕС, за постигане на целите по чл. 151 от същия договор,

сред които и осигуряването на подходяща социална закрила и борбата с изключването от социалния живот, С. подкрепя и допълва дейности на държавите-членки в тези области. Приемането на минимални стандарти в областта на социалната политика по чл.153, параграф 2, буква б) ДФЕС представлява и мярка за постигане на целите на Съюза по чл. 3, параграф 3, алинея втора от Договора за Европейския съюз (Д.). Съгласно последната разпоредба, насърчаването на социалната справедливост и закрила като цел на Съюза е равнопоставено на целите за борба със социалното изключване и с дискриминацията.

4. Задължението на Държавата за осигуряване на подходящ жизнен стандарт произтича от разпределението на компетентностите между Съюза и държавите членки. Съдът на Европейския съюз е постановил в Решение от 24 април 2012 г., по делото S. K., C-571/10, точка 80, че при установяването на мерките за социално осигуряване, социално подпомагане и социална закрила, определени в националното законодателство на държавите членки, същите са подчинени на принципа на равно третиране, въведен в член 11, параграф 1, буква г) от Директива 2003/109, и държавите членки трябва да спазват правата и принципите, предвидени в X., и по-специално посочените такива в член 34 от същата. Съгласно чл. 34, параграф 3 от X., с цел да се бори срещу социалното изключване и бедността, С. — следователно и държавите членки, когато прилагат неговото право, „признава и зачита правото на социална помощ и на помощ за жилище, предназначени да осигурят достойно съществуване на всички лица, които не разполагат с достатъчно средства според правилата, установени от правото на Съюза и от националните законодателства и практики“.

5. Съгласно разясненията към чл. 34 от X. за основните права на ЕС, параграф 3 от тази разпоредба се основава и на чл. 13 от Европейската социална харта (ратифицирана със закон, обн. ДВ, бр. 30 от 11.04.2000 г., а хартата обн., ДВ, бр. 43 от 4.05.2000 г., в сила от 1.08.2000 г. за Република Б. по реда на чл. 5, ал.4 от Конституцията). Член 13 от Европейската социална харта е озаглавен „Право на социална и медицинска помощ“, а съгласно параграф 1, с цел да осигурят ефективното упражняване на правото на социална и медицинска помощ договарящите страни се задължават „да осигурят необходимата помощ за всяко лице, което не разполага с достатъчно средства и което не е в състояние да си осигури тези средства със собствени сили или да ги получи от друг източник, в частност от обезщетения по схема за социално осигуряване“.

6. Съдът на ЕС в Решението си от 19 ноември 1992 г. по дело M., C-226/91, точка 15, е приел, че предоставянето на доход в размер на социалния минимум е неотменим елемент на социалната политика на държавите членки и те разполагат с разумна свобода на преценка по отношение както на естеството на мерките за социална закрила така и на конкретните правила във връзка с прилагането им, но свободната преценка на държавите членки все пак е подчинена на принципите на социалното подпомагане по правото на ЕС.

7. Още в Препоръка 92/441/Е. от 24 юни 1992 г. на Съвета за общите критерии относно достатъчните ресурси и социалното подпомагане в системите за

социална закрила (Препоръка за минималния доход), С. на ЕС препоръчва държавите-членки да признаят основното право на достатъчни по размер средства и социално подпомагане за начин на живот, съвместим с човешкото достойнство. В буква Б от преамбюла на Резолюция на Европейския парламент от 20 октомври 2010 г. относно ролята на минималния доход за борбата срещу бедността и насърчаването на общество, основаващо се на принципа на интеграцията в Европа, изрично се посочва, „че бедността и социалното изключване представляват посегателство над човешкото достойнство и нарушение на основните човешки права и че основната цел на схемите за подпомагане на доходите трябва да бъде изваждането на лицата от бедността и предоставянето им на възможност да живеят достойно“. Тази резолюция е основана освен другото и на чл. 151 и 153 от ДФЕС.

8. Видно от доказателствата, единственият доход на г-жа М. И. са месечни помощи по Закона за семейни помощи за деца. Семейството ѝ се състои от нея и малолетното ѝ дете, които съжителстват заедно с В. Р. в едно жилище – гарсонiera, съответно майка и баба на жалбоподателките. Съгласно чл. 153, ал.1 АПК, страни по делото са оспорващият и всички заинтересовани лица, а чл. 147, ал.1 от същия кодекс признава правото на оспорване на гражданите, чийто права, свободи или законни интереси са нарушени или застрашени от него. Съдът признава правен интерес от оспорването на заповедта и за малолетната М. К. В., тъй като видно от доказателствата, задоволяването на нейните насъщни потребности изцяло зависи от получаването на месечната социална помощ от майката, тъй като детето няма други източници на доходи, а получаваните семейни помощи, които са и единствен доход на семейството за месеца, предхождащ подаването на процесната молба-декларация, са крайно недостатъчни за издръжката дори само на детето. За последното съдът съобрази гарантирания минимален доход по чл. 9, ал.2 от ППЗСП и че с . Постановление № 242 от 23 октомври 2013 г. за определяне размера на линията на бедността за страната за 2014г., и който размер съгласно чл. 1 от постановлението е 251 лева. От друга страна, без съмнение исканата помощ е предназначена за задоволяване на насъщни нужди на семейството на жалбоподателката. Съгласно чл. 24, параграф 1 от Х. за основните права на ЕС, озаглавен „Права на детето“, децата имат право на закрила и на грижите, необходими за тяхното благоденствие. С оглед на изложеното, оспорената по делото заповед засяга правата на детето и съдът признава право на оспорване и на М. К. В. като заинтересовано лице.

9. Съгласно националното право чл. 11, ал. 2 от З., правото на социална помощ възниква след като са изчерпани всички възможности за самоиздръжка и за издръжка от лицата по чл. 140 от Семейния кодекс. Съгласно чл. 12, ал. 2 от З., социалните помощи се отпускат след преценка на: 1. доходите на лицето или семейството; 2. имущественото състояние; 3. семейното положение; 4. здравословното състояние; 5. трудовата и учебната заетост; 6. възрастта; 7. други констатирани обстоятелства. Това съответства на даденото тълкуване от Конституционния съд за законоустановеност на изискванията, относими към възникването на правото на социално подпомагане.

Подлежащите на преценка обстоятелства по чл.12,ал.2 З. могат да се

установят чрез социална анкета и писмени доказателства: официални документи, вписвания в публични регистри до които администрацията има достъп, конкретно за обстоятелствата по точки от 1-6 от последната разпоредба, или чрез социална анкета за посочените по т. 7 други обстоятелства, които не могат да се установят с писмени документи.

Съгласно чл. 13, ал.1 З., социалните помощи се отпускат въз основа на молба –декларация, а в ал.2 е предвидено задължение за органа преди да отпусне помощта да извърши преценка на всички данни и обстоятелства, констатирани със социална анкета. В параграф 1, т.11 от Допълнителните разпоредби на З., понятието социална анкета е определено като дейност по установяване наличието на условията за упражняване на правото на социално подпомагане, извършвана от социални работници в Дирекция "Социално подпомагане" и която се изразява в проверки на място, в проучване на документация и събиране на информация. Съгласно чл. 10, ал.10 ППЗСП, в случаите, когато безработен член на семейството няма или отказва регистрация в дирекция "Бюро по труда", месечна помощ се отпуска само след преценка на обективната обстановка, извършена от комисия от двама социални работници, като в социалния доклад се описват изчерпателно причините за неизпълнението на разпоредбата на ал. 1, т. 7. Тази хипотеза е неприложима в казуса по делото, тъй като видно от доказателствата, жалбоподателката е регистрирана като безработно лице, търсещо работа, признато с решението при оспорването по административен ред. Съгласно чл. 27, ал.2 от ППЗСП - социалната анкета се провежда в дома на лицето или семейството по постоянен адрес. В казуса по делото е спорна извършената „проверка на място“, извършени са другите две дейности, което автоматично е обосновавало извод, за липса на възможност да бъдат установени относими към правото на социално подпомагане факти. Тази автоматична правна последица е предвидена по чл.27,ал.5 ППЗСП - ако в срока по ал. 4 лицето не се яви за справка в дирекция "Социално подпомагане", социалният работник прави мотивирано предложение за отказ поради невъзможност за извършване на социална анкета.Такова основание за отказ не е предвидено в закона, не е делегирано правомощие на Министерския съвет чрез правилника за прилагането на закона или друг подзаконов нормативен акт да предвиди допълнителни основания за отказ да се предостави социално подпомагане. С оглед на това изискването по чл.27, ал.2 ППЗСП и основанието по ал.5 от същата разпоредба като непредвидено в закона, не съставлява годно основание да бъде постановен отказ да се отпусне социална помощ, като следва да се приложи актът от по-висока степен – чл. 5, ал.1 АПК, основанията предвидени в закона за упражняване и признаване на правото на социално подпомагане.

Изискването по чл. 11,ал.2 от З. за изчерпване на всички възможности за самоиздръжка и за издръжка от лицата по чл. 140 от Семейния кодекс (СК) е неотнормируемо към правото на социално подпомагане по чл. 34, параграф 3 от Х. за основните права на ЕС. С чл. 140 СК е предвиден редът на лицата, които дължат издръжка, а невъзможността да бъде предоставена издръжка от тези лица е задължителна предпоставка за достъп до социално

подпомагане. Такова изискване обаче не е предвидено изрично по правото на Съюза, а същото безспорно представлява ограничително условие за достъпа до социална помощ и е приложимо само ако съответства на чл. 52, параграф 1 от Х.. По отношение на основните права Съдът ЕС е приел, че същите „не представляват безусловни прерогативи и могат да бъдат предмет на ограничения, при условие че последните действително отговарят на преследвани от въпросните мерки цели от общ интерес и не съставляват с оглед на преследваната цел прекомерно и недопустимо засягане на така гарантираните права“ – в този смисъл Решение от 15 юни 2006 г. по дело D. и др., C-28/05, точка 75, Решение от 10 септември 2013 година по дело M. G. и N. R., C-383/13 PPU, точка 33.

От разяснението на 34, параграф 3 от Х., в частност прилагането и в контекста на чл. 13, параграф 1 от Европейската социална харта следва, че предоставянето на социално подпомагане е поставено в зависимост от следните условия: 1) лицето не разполага с достатъчно средства; 2) не е в състояние да си осигури тези средства със собствени сили; 3) не е в състояние да ги „получи от друг източник, в частност от обезщетения по схема за социално осигуряване“. От тази разпоредба следва, че по правото на Съюза, **невъзможността да се осигурят средства е поставена в зависимост само от размера на действително разполагаемите от лицето средства и от плащания по социалното осигуряване.** Също Съдът на ЕС в цитираното дело M., точка 20 се е произнесъл, че национални разпоредби за социално подпомагане, които осигуряват подходящ жизнен минимум на правоимащите лица, и по изключение не допускат плащания, когато заявителят разполага с достатъчно доходи, например на съпруга си, не противоречат на Директива 79/7 относно постепенното прилагане на принципа за равното третиране на мъжете и жените в сферата на социалното осигуряване. В съответствие с тази практика е и предвиденото по чл. 12, ал.2 т. 1 - 3 от З. социалните помощи да се отпускат след преценка на доходите на лицето или семейството, имущественото състояние и семейното положение.

Правото на издръжка по чл.140 вр. чл. 139 от СК не е абсолютно. Предоставянето на издръжка зависи от възможностите на лицето което я дължи -чл. 142,ал.1 СК, а освен това законодателят е определил и поредност на лицата, които имат право на издръжка – на първо място са децата и съпругът, на второ са родителите. Независимо от това, от изложените съображения следва, че условието по чл. 11, ал.2 З. представлява ограничение на правото на социално подпомагане по националното право, което не съответства на предвидено такова по правото ЕС по чл. 34, параграф 3 от Х. за основните права на ЕС и чл. 13, параграф 1 от Европейската социална харта, както и по чл. 52, параграф 1 изречение второ от Х. за основните права на ЕС. Също изпълнението на условието по чл. 11, ал.2 З. представлява прекомерна трудност, която поставя под въпрос упражняването на това право и поради това го засяга съществено, в контекста на съдебната практика по цитираните дела D. и M. G. и N. R. на Съда на

ЕС.

Съдът на ЕС е постановил, че националният съд, натоварен в рамките на своята компетентност с прилагането на нормите на правото на Съюза, е длъжен да гарантира пълното действие на тези норми, като при необходимост сам вземе решение да не приложи национална разпоредба, която им противоречи, дори тя да е приета впоследствие, без да е необходимо да изисква или да изчаква премахването на тази разпоредба по законодателен или друг конституционен ред - така в Решение от 9 март 1978 г. по дело S., 106/77, точки 21 и 24; Решение от 20 март 2003 г. по дело K.-B., C-187/00, точка 73, Решение от 3 май 2005 г. по дело B. и др., C-387/02, C-391/02 и C-403/02,, точка 72, Решение от 19 ноември 2009 г. по дело F., C-314/08, точка 81). Решение (голям състав) от 22 юни 2010 г. по съединени дела A. M. (C-188/10) и Sylim A. (C-189/10), т. 43. същото задължение е имал и административният орган при издаването на обжалваната заповед, на основание принципа за лоялно сътрудничество по чл.4, параграф 3 от ДФЕС.

### **Правни изводи по допустимостта на жалбите**

Съгласно чл. 98, ал.2, изр. първо АПК, тъй като при оспорването по административен ред заповедта е потвърдена, пред съда се оспорва първоначалния акт. Съобразно датата на връчване на решението за осъществен административен контрол, жалбата до съда, с която се иска отмяната на заповедта за отказ да се предостави социална помощ по чл. 9 ППЗСП, е подадена в 14 дневния срок за обжалване по чл.149, ал.1 АПК за жалбата на г-жа М. И., респективно в срока по ал.3 от същата разпоредба по отношение на жалбата на мери К. В., предвид обсъденото за правата ѝ, които безспорно се засягат с отказа да бъде отпусната социална помощ.

Като подадени в срок, от лице с право и интерес от оспорването, жалбите са процесуално допустими и следва да бъдат разгледани по същество, в това число и по отношение на жалбата на заинтересованата страна М. К. В.

### **Правни изводи по законосъобразността на оспорената заповед :**

Административното производство по издаването ѝ е образувано с подадената от г-жа И. молба – декларация по образец, приложение № 1 към чл. 26, ал.1 от ППЗСП с искане за отпускане на месечна социална помощ, т.е. на предвидено в закона основание.

Социалните помощи се отпускат със заповед на директора на Дирекция "Социално подпомагане" (ДСП) или от упълномощено от него лице след преценка на всички данни и обстоятелства, констатирани със социална анкета - чл. 13, ал. 2 от З.. Съгласно чл.8 от ППЗСП, компетентен орган е директора на териториалната дирекция по постоянния адрес на молителя, в случая попадащ в компетентността на директора на ДСП – В. в гр. С.. Следователно, заповедта е издадена от компетентен орган. Не е налице незаконосъобразност по чл. 146, т. 1 АПК.

Заповедта е издадена в предвидената писмена форма, съдържа от външна страна правни и фактически основания. Заповедта отговаря формално на изискванията за форма и съдържание, т.е. не е налице незаконосъобразност

по чл. 146, т. 2 и 3 АПК.

Отказът да се отпусне месечна социална помощ по чл. 9 от ППЗСП е постановен по мотиви за невъзможност да се изготви социална анкета на посочения адрес, ”, а от правна страна е посочено, че не е изпълнено условието по чл. 27, алинея 2 от ППЗСП. Както се посочи, невъзможността да бъде изготвена социална анкета не е предвидено в закона основание - по чл.12, ал.2 З., и поради това във вр. чл. 5,ал.1 АПК не съставлява годно основание да се отрече правото на социално подпомагане.

Установяването на доказателствата чрез социалната анкета е предназначено за изготвянето на социален доклад, какъвто е изготвен и формално отговарящ на образеца по Приложение 2 към чл. 27, ал.1 от ППЗСП. В социалния доклад не се съдържа извод, че конкретни относими към правото на социално подпомагане обстоятелства не са могли да бъдат установени. Също предвид обстоятелството, че жалбоподателката И. съжителства с детето си и майка си в гарсонiera, то е изключено всяко разумно предположение, че това жилище е възможно да съставлява източник на доходи чрез отдаването на част от него под наем. Поради това посещението му от социалните работници е без всякакво значение за претендираното право.

Н. на съдействие на администрацията за извършване на социална анкета в жилището винаги следва да се свързва с невъзможността да се установи конкретно предвидено в закона обстоятелство, относимо към правото на социално подпомагане. Преценката дали е необходимо адресът да бъде посетен е конкретна. В казуса, разгледан с решение № 6888/17.12.2013г. на Върховен административен съд, се е касало за претендирано право на социално подпомагане при обитавано тристайно жилище от едно лице. Без съмнение следва да се прецени възможността жилището да носи доходи и неоказването на съдействие за посещаването на жилището пречатства социалните работници да установят относимо към правото на социално подпомагане обстоятелство. Поради това не може да се твърди, че се касае за идентичност на фактите с казуса по делото.

Съгласно чл.43 АПК, не може да се откаже приемането на декларация за установяването на факти и обстоятелства, за които специален закон не изисква доказването им по определен начин или с определени средства. По тези съображения, декларираните обстоятелства в молбата-декларация за предоставяне на помощта следва да се приемат за доказани. Г-жа И. е посочила, че съжителства със своята майка, но липсват данни за социален статус и доход на същата, по които въпроси администрацията е могла да събере служебно, но не изразява съмнение, че такава издръжка е възможно да бъде предоставена. Г-жа И. е декларирала, че няма лица, които са задължени по закон да ѝ осигуряват издръжка. Поради противоречие с норми по правото на Съюза, изискването по чл. 11,ал.2 от З. за изчерпване на правото на издръжка по чл. 140 СК е неприложимо. Не е налице относимо обстоятелство към правото на социално подпомагане, което не е могло да бъде установено. По административната преписка е установен доходът - в размер на 35 лв. от семейни помощи, липсата на имущество и изпълнение на останалите изисквания по чл. 10, ал.1 от ППЗСП. Този доход не съответства

на задължението на държавата да осигури подходящ жизнен стандарт, в това число при зачитане на достойнството на лицето, съгласно чл. 34, параграф 3 от Х. за основните права на ЕС.

Не е налице предвидено в закона основание, изключващо правото на социално подпомагане, след като при оспорването по административен ред е безспорно установено, че г-жа И. е регистрирано като търсецо работа безработно лице непрекъснато през последните 6 месеца. От изложените правни съображения на съда по приложимото право и практиката на съда на ЕС следва, че отказът да се предостави социална помощ е допустимо да бъде основан единствено на извод, че лицето разполага с доходи, които му гарантират един жизнен минимум, т. е. да покрие разходите си за живот за посочения в конкретен период, респективно за задоволяване на основните си жизненни потребности съгласно националното право. Органът е следвало да обсъди по същество приетите за установени и подлежащи на преценка обстоятелства по чл. 12, ал. 2 З. и да разгледа искането по същество.

Преценени в съвкупност, доказателствата по административната преписка водят до извод, че не е налице предвидено в закона основание да бъде постановен отказ да се предостави месечна социална помощ по чл. 9 ППЗСП нпо молбата на г-жа И. за месец април 2014г., установява се невъзможност да посрещне разходите си, необходими за задоволяване на основните жизненни потребности, в това число и на детето ѝ. При разглеждането на подадената молба-декларация за социално подпомагане, за административния орган е възникнало задължението на основание чл. 4, параграф 3 от ДФЕС да гарантира, че ще бъде спазено произтичащото от правото на ЕС задължение по чл. 34 параграф 3 от Х. за основните права на ЕС и чл. 13 от Европейската социална харта, обсъдени подробно в съображенията на съда по приложимото право, на лицето да бъде осигурен подходящ жизнен стандарт чрез системата за социално подпомагане по националното право. Административният орган не е гарантирал изпълнението на посоченото задължение, тъй като не е преценил възможността на лицето да покрие основните жизненни потребности за този период чрез разполагаемите доходи.

Ответникът не изпълни задължението си по чл. 170, ал. 1 АПК пред съда да докаже, че не е налице правото на социално подпомагане на г-жа И. за месец април 2014г., в това число, че не са изпълнени изискванията да бъде отпусната по чл. 9, ал. 1 ППЗСП от 30.04.2014 г. за отпускане на месечна помощ по реда на посочената разпоредба.

От изложеното следва, че отказът, постановен с обжалваната заповед да бъде отпусната месечна социална помощ на г-жа И. за април .2014г. на основание чл. 9 ППЗСП, е материално незаконосъобразен следва да бъде отменен като постановен в противоречие с норми по националното право и по правото на ЕС. Приложен неправилно и материалния закон – основание по чл. 146, т. 4 от АПК за отмяна на заповедта, което съдът следва да постанови с решението си.

Тъй като месечната социална помощ се отпуска със заповед на директора на съответната ДСП по чл. 13, ал. 2 З., то не е в правомощията на съда да реши спора по същество. На основание чл. 173, ал. 2 от АПК, съдът следва да върне

делото като административна преписка на директор на ДСП – В. със задължителни указания по прилагането и тълкуването на закона, изложени в мотивите на настоящето решение, а именно - наличие на основанията за отпускането на месечна социална помощ по чл.9, . 1 от ППЗСП по молбата-декларация на М. Б. И., съобразно изложените съображения по тълкуването на закона, като издаде изрична заповед за това.

Водим от изложеното, Административен съд С. град, Първо отделение, 12 състав,

#### РЕШИ:

ОТМЕНЯ заповед №ВП – 0075 / 21.05.2014г. , издадена от директор на Дирекция „Социално подпомагане” – В., гр. С., по жалба на М. Б. И. и в качеството ѝ на законен представител на малолетната М. К. В., от гр. С..

ВРЪЩА делото като административна преписка на директор на Дирекция „Социално подпомагане” – В., за ново произнасяне по молба –декларация с вх. № 311-0075 / 30.04.2014г. от М. Б. И. от гр. С., съобразно задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, изложени в мотивите на настоящето решение, като определя 7-дневен срок за постановяването на административен акт - 7 дневен срок от влизане в сила на настоящето решение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

Съдия: